

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria tertia post d[omi]nicam primam in Quadragesima. Textus euā[n]ge.
Mat. ca. xxi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

Feria. III. post

executib⁹ suiam iudicis: ut san. Tho. iiiij. vbi s. videt vele. quis alio dicant q̄ sua sp̄ote veluti despiciat recedat a do(bi) s. ma(l)i supplicium eternū: nisi aut in vita eternā id est ibi ad visione dei km Aug. q̄ p̄te platio pmittit nob⁹ actionū oīm finis, atq̄ eterna pfectio gaudior⁹ Hec ille. Ibūt at tūc seti advitā eternā duob⁹ modis km q̄ vita sumē dupl⁹ s. p̄ essentia viuetis: r. p̄ ogariōe tral. Relurgēt em̄ ad vitā imor-talē r. v. labunt ad illā visionē q̄ t̄ est vi-ta r. est eterna: nō solū q̄ semp durabit: q̄ i ea nulla est variatio: ita q̄ sc̄i in eternū nō pl⁹ videbūt i deo q̄ p̄mo instati q̄ vi-debūt km sc̄i Tho. vbi q̄, r. h. p̄tute pd̄i cte viſib⁹: cū q̄ t̄ stat q̄ vidētib⁹ deū p̄tue alio noua reuelent q̄dūn durat illūna-tiōes. Dī at vita brōz p̄t⁹ eterna q̄ dā-nator⁹. quis vtracq̄ sp̄ duret, q̄ i warabi-hor est maxieq̄ ad h̄pm intellegere b̄tū q̄ sp̄ vñū nūero erit r. eq̄ int̄ēsum sp̄. r. dī vi-ta cū sit op̄atio vitali. In hac ḡte est do-cumētū m̄orale: qđ Greg. cōgit. xxv. mo. d. Si ratā pena mina ei q̄ sua nō dedisse quinccif: q̄ pena feriēdus est: q̄ redar ḡm̄ abutuisse aliena: Hec ille. Est autē itaq̄ aliud documētū. Nā ex h̄ euāgeliō p̄t⁹ q̄ iudex p̄mo oga examinabit cū dī: elurui-r̄. Examinabit autē q̄ntū ex scriptura colligif oia cogitata r. dica r. facta r. cōmissa nob⁹ circa q̄ omiserim⁹. Ista autē cōmissa sūt q̄ttuor. s. cōps. dī m̄a rōnē reddēt oei osi. r. res t̄pales de q̄b⁹ malā rōnē reddēt auari. r. corp⁹ de q̄ luxuriosi. r. aia dī q̄ sup-bi: q̄ abiecta dei imagine supinduxerūt diabolica. P̄t⁹ sedo q̄ examinata p̄dēbit: q̄ dicet Amē dico vob⁹ q̄dū r̄. Di-chael igr̄ p̄dērator aiaz km representatōz ecclie aliq̄s inuenier null⁹ p̄dēr q̄ nulla bona habebunt. Culibet tali dicef illud Dañ. v. App̄elus es in statera: r. inuēt⁹ es nō qđē min⁹: vt ibi dī. s. nihil bñs: r. p̄h̄ci-etur in fornace. Quedā at erūt semiplene q̄. s. penitentes nō cōpleuerūt satisfactionē. Iste inuēt⁹ min⁹ h̄re r. ibūt ad purgatōriū. Quedā ho erūt plene r. satis h̄ites q̄. s. q̄ntū deliq̄rūt tātu satisfactionē. Quch dā ho supplēne multū h̄ites. Ambo autē ista genera aiaz ab illo campoze ponent̄ in thesauro celesti. Tertio ponderata sen-

tentiabit. q̄ dicet: discedite. Quarto sen-tentiata executioni mādabit. q̄ ibunt r̄. q̄ nō evadent p̄ appellationē aut sup-putationē: aut p̄ querela falsi: aut p̄ sati-factionē qn̄ dāmnen⁹ iniqui.

Feria tertia post dominicam pri-mā in Quadragesima.

Textus euāg. Mat. ca. xxi

Om̄ intrass̄ iesus hies-rosolymā: cōmota est vniuersa ciuitas di-cēs. Quis est hic. Po-puli autē dicebat. Hic est Iesus ppheta a nazareth galilee. Et i-trauit Jesus in tēplū dei r. ehi-ebat oēs vendentes r. ementes in templo. r. mensas numulari-orū r. cathedras vēdentiū colū-bas enertit. Et dicit eis. Scr̄i-ptū est: Domus mea dom⁹ orationis vocabit: vos autē fecistis illā speluncā latronū. Et acces-serūt adeū ceci r. claudi in tem-ple r. sanguit eos. Vidētes autē principes sacerdotū r. scribe-mirabilia q̄ fecit: r. p̄ueros clamātes in tēplo r. dicētes osanna filio dauid indignati sūt r. dixi-rūt ei. Audis qđ isti dicunt. Je-sus autē dixit eis. Utiq̄. Mūq̄ legisti q̄ ex ore infantū r. lacē-tū p̄fecisti lāu dē. Et relictis il-lis abiēforas extra ciuitatē in-berhaniā ibiq̄ docebat eos de-regno dei.

Om̄ intrasset Je-sus hierosolymā r̄. Bartb. xxi. In presenti euāgeliō tā-gunt tria puncta: q̄ sunt Lōk-motio: Electio: Indignatio.

Quantū ad p̄mū sciendū est q̄ vt exte-xi euāgeliū pater: iste ingressus domini

Dominica*m* .I. Quadragesime

Hierusalē d quo in euāgeliō est sermo: fu-
tū q̄ cū tanta glia delēdīcī de mōte oīus
tīrē bābē dñica p̄ma adiūt⁹. Jo ad in/
tellectū p̄nt⁹ euāgeliō oportet p̄supponere
fere oīa q̄ illo dicunt. Procedebat ḡchri-
stus stipat⁹ catervis populoꝝ magnifica-
tum eum vocib⁹ r ramis leticie: t cū tan-
ta gloria intravit cīuitateꝝ (Ec cū intravit
hieroſolymā). s. cum ſolenitātē d̄ qua ibi
dictū eti (comora eft). i. perturbata ex inui-
dia: v̄l comora eft. i. admirata fz alioꝝ: v̄l
forē fuit vtrūq̄ (vniuersa cīuitas). i. p̄nt⁹
pales cīuitat⁹. q̄ dolebat⁹ mirabans de
honoꝝ exhibito ch̄o: q̄ h̄ laudabat⁹ q̄s
de⁹. Et cū v̄t Lbryk. eti ſp̄ laudantef
non intelligebant q̄ dicebant: fz ſp̄ ſetū ſ
ingressus in eos ſba formabat. El̄l mira-
bant de ſuſtitatiōe Lazari. Iſc de doctri-
na p̄pter quā eti ascenderat ch̄o in ſep̄lū
lzd hac non mirarent in ingressu cīuitat⁹
(dicens. Quis eft hic) q̄s dicerent. Iſtē n̄
eti: vel ſalem nō videt talis ac tāt⁹ v̄t has
laudes mereat⁹ (Populi aut). i. viltis plebs
fm Hiero. (dicebant. Hic eft iſus p̄pbe-
ta) nō quunc fm Hiero. led quē ſingula/
riter ſuſtandū p̄dixerat Moyses (a Na/
zareth galilee) q̄ ibi fuerat educat⁹. Pro i/
tellecu aut eoꝝ que h̄ dicunt. Notandum
eſt fm Augs. q̄ ch̄o nō ogaſat cōtraria:
led p̄ ſep̄lō ſgruitate diueſa Vñ p̄ ſe
occultauerat: q̄ nōdū venerat hoīa ei⁹: t
nunc ſe maniſtataſ. Item p̄ ſ honorēz re/
giū refutauerat: t nuc illū ſuſcipit Primo
fm Raba. v̄t oſtēdat ſe ſponte paſſurum.
Sed oixta Lbryk. vt ondēret q̄ ſit ille
rex. de q̄ anapha clamauerat Ecce rex tē.
Tertio iuxta euideſt ampli⁹ in ſe ſuſdeorū
inuidia intanireſ. led v̄t mihi videret Lbry
ſol. capit ly vt, conſecutiue: h̄ cauſalit. t
Quarto ad humilitat⁹ exemplū. q̄ qnto
maior ſuit eius honor in hierlm̄: ſato etiā
maior ſuit ſubſeq̄ns ignominia paſſionis.
In hac pre eſt vñū docuinenū in ſelū mo-
rali q̄ iſeu intrante hierlm̄. Lanīna pecca-
trice post peccata: tota cīuitas. i. ipa qñtū
ad oīa ei⁹ potētias cōmoueret ingemiscit:
t aliter conuerſat⁹ p̄ius.

Quantū ad ſecondū rangis electio eoꝝ
q̄ ſep̄lō p̄phānabat: cū d̄l. Et intravit Je/
sus in ſep̄lū dei) Lbryk. Hoc erat p̄prium

boni filij ve ad domū curreret patriꝝ illī
bonoꝝ redderet. Et tu imitator ch̄i faſ-
etus cū aliqñā ingressus fueris cīuitatē p̄
mū ad eccliam curras. Hoc etiā erat bo-
nī mediæ: vt ſingressus ad iſīrmā cīuitatē
ſaluāndā: tā p̄mū ad origīnē paſſiōis itē
deret. Nā ſic de ſept̄lo oꝝ bonū egredit: ita
d̄ ſept̄lo oꝝ malū pcedit. Si em̄ ſacerdotiū
integruſ ſuerit: dota ecclia floret, ſi at cor
rupeſ ſuerit: oīm fides marcidet. Si ſic
em̄ cū videris arboꝝ pallētib⁹ l̄yſ ſatela-
ligis q̄ viciū h̄z in radice. ſi cū videris po-
puluſ id ſept̄lū ſplūt: ſine dubio cognoscet
ſacerdotiū eius non eſt ſanū Hierille. Eſt
aut̄ notandum q̄ nō intravit iſus in tertiu
atriū: cum nō eſt ſacerdos aut leuita. ſed
ſolū in ſecondū ybi ſiebant oīoncs ſimōn-
es. Ques aut̄ ſ boues ſēdebank i pmo:
vt credo ſōnabilit̄. De his at ſt̄p̄is ha-
bes dñi ſaſſiſtēt. Et ejcigebat oes vēde-
tes ſ emetes in ſept̄lo: t mēſas numulariſ
orū ſ cathedras vendentib⁹ colubas euer-
tit. Sup his verbis ſic dicit Hiero. Scie-
dum eſt q̄ iuxta mandata legis venerabi-
li in roto orbe templo dei: t de cunctis p̄ ſ
ne regionib⁹ tudeoꝝ illuc populo ꝑſtūn-
te inuerabiles imolabant hofſtie: marie ſe-
ſis dieb⁹: tauroꝝ: arietū: bircorꝝ: paupib⁹
ne abſcſoſ ſacrificio eētē pullos colubas et
turtures offerentib⁹. Accidebat at eos q̄
delōge veniebant victimas nō h̄z. Exco-
gitauerūt iſiſ ſacerdotes quō p̄dā ſ polos
faerēt: t oīa amialia q̄b op̄ erat ad ſacrificia
vendebant: zvt vēderēt nō habētib⁹
z rursus ipi empta ſuſcigent. Hāc ḡ ſtro-
pbā. i. fraſt̄ ſe in diuina ſt̄pentem crebro
venientiū inopia dissipabat: q̄ indigebant
ſump̄tib⁹. t nō ſolū hofſtias nō habēbāt: fz
ne vnde emerēt. Poluerūt itaq̄z ſ numeri
larioris q̄ mutuo ſub cauſiōe darent pecunias.
Sed q̄ erat lege p̄ceptiū v̄t nemo vñū
ras accipet. z pdesſe nō poterat pecunias fe-
nerata que cōmodi nihil h̄z: t interdum
p̄deret ſortē: excogitauerūt v̄t p̄nūtū co-
libistas. i. vilita murinuſa ſuſcipiunt. verbi
grāfrigi ceterz: vuoxz paſſiaz: z poma q̄
uerſi generi: v̄t qđ in numis nō liebat: in
bis r̄dy exigerēt que numis emiſſi. Iſtis
uſmodi dñs in domo patris cernēs nego-
ciationē ſeu latrociñū: ardore ſpūs conci-

Tractatus

II

tatu erant hoī mltitudinē electit de tēplo. Hec ille q̄li formāt. Dicit aut̄ h̄ maḡ ḡst. h̄st. q̄ fin̄ hoc recte faciūt q̄ faces ce reas i eccl̄ia vendi nō p̄mittit, n̄li dicat q̄ dñs electit de tēplo de p̄ter my sterium. Hec ille. Verū tamē q̄ ista vēdi tio nō est mala de se: dico q̄ duob̄ modis est illicta. Uno mō q̄n fit qd decipienduz seu imodere lucrandū. Hoc em̄ est face re spelūca, atrociniū ipaz eccl̄iaz. Alio mō q̄n fit cā ȳ ercadit: ita q̄ finis talis vēditio nis ē vendēdo moderate lucrari. Merca ri em̄ i eccl̄ia ē phibitū extra de imū. eccl̄. domū tñia. li. vi. Sz si p̄ncipalit̄ intentio sit vt p̄ple habeat ad offerendū: licita est: etiā secundario moderatū lucrū intendat sine q̄ tñ mibilo min⁹ fieret venditio: si cō staret de indēnitate vendent̄. Q̄ eī op⁹ ad dei gl̄iam factibile est licitū i eccl̄ia: nisi sit phibitū. Et dicit eis. Scripturaz est. l. Es̄a. lvj. Domus mea dom⁹ orōnis voca bit. Un Aug. in regla. In oratorio nemo aliqd agat p̄ili ad qd facit est: vnde t̄ noī mē accepit. Hec ille (Uos aut̄ fecist̄ illaz speluncā latronū) Hiero. Latro est t̄ tem plū dei in latronū conuertit specu q̄ lucra d̄ religione sectat. Hec ille. Sed q̄r nō re stiterit ei: Ad hoc sic dicit idē. Dibi inf oia signa q̄ dñs fecit: hoc videt esse mira bilius q̄ynus h̄ & illo tpe cōceptibilis i tantū vt postea crucifigere: scribis t̄ pha risets cōtra se sevētibz t̄ v̄dētibz lucra sua destrui: potu erit advm̄? flagellibz t̄bā tācā ejcere multitudinē. Igneū em̄ qddam arq̄ sidereū radisbat ex oculis ei⁹: t̄ divi nitatis maiestas lucebat i facie. Hec ille. Ut̄ p̄test dici q̄ aderat ei populi mltitudi do q̄ fauebat ei: etiā cū eo qd dicit Hiero. (Et accesserūt ad eū) adiutorio ministroz suoz ceci t̄ claudi i tēplo: t̄ sanauit eos.) In hac parte est documentū i sensu mora li: q̄ qui vult in eccl̄ia recipere sanitatem: caue at simoniacos. Hiero. Nisi aut̄ mesas numularior̄ subiurisset cathedra seq̄ yēde rū colubas: ceci t̄ claudi luce p̄fumār̄ cō cītū gradum non meruissent accige. Hec ille. Est t̄ aliud. Nā cū ista p̄tigerint i die palmar̄ q̄n ch̄is fuit in hierusalem cū magno bonore suscep̄: ch̄is p̄ter reuerētiā sibi exhibitā nō omisit iusticiā: sed mox i

trauit templū: illud q̄ purgauit: elect̄ in de mercatoribz malis. nec p̄ter leuerā iu stigia omisit misericordias: q̄ languidos curat ul: significans iudices t̄ platos idē face re debere. Est t̄ aliud. Nā cū ch̄is intrab uerit animā mouēdo ipam ad p̄tritiones: mox etiā illā purgat p̄ confessionē ejicēdo de tēplo cordis colubas. i. luxuriaz est em anial libidinosum: t̄ numularios. i. auari ciam: t̄ boues cornibz vētilatē. i. supbiā: t̄ oris. i. acidiā et inertia vel hypocrisim. Ut̄ p̄ vēdētes colubas intelligunt simo naciat̄ v̄ dicētum est.

Quantū ad tertīū tangit idignatio p̄cipū sacerdotū scribap̄: cū d̄r (Ḡlidentes aut̄ p̄ncipes sacerdotū t̄ scribe). i. leḡ dor crozes (mirabilita q̄ fecit) ex q̄b̄ debuissit ad fidem t̄ devotionē ad ch̄im prouocari (t̄ pueros clamantes in templo t̄ dicentes Oanna filio dauid: indignati sunt) ut̄ po te q̄ odium t̄ rancoře aduersus ch̄im iā cō cepant (Et dixerunt) calumniādo opa: fm Hiero. q̄ in eū manus nō audiebāt impo nere. Nam Lu. ix. d̄r q̄ querebāt eum ap̄ phendere: sed nō inneniebāt qd faceret il l. Q̄is em̄ populus suspeſus erat audiēs illū (Audis qd illi dicunt) q̄li diceret Hō purus nō debet sustinere laudari vt de⁹. L̄bry. Sicut colūna si modicū obliqua ta fuerit: accesso p̄dere ampli⁹ vadit in lat⁹. Sic t̄ cor bois cū peruersum fuerit: si alicui⁹ viri iusti opa videat vel audiāt: non p̄firmāt: s̄ maḡ ad inuidiā concitat. Hec ille. Hiero. Sed ch̄i r̄t̄o modera t̄a fuit. Non em̄ dicit q̄ scribe audire cupi ebant: bene faciunt pueri vt mibi restimo nū ph̄bāt: nec rursum errāt p̄ pueri sūt. vnde debet̄ erati ignorare. sed p̄fert exē plū de octauo psalmo: vt racente dño resti moniū scripturaz: pueror̄ dictū cōfirmāret. Hec ille. Unde sequit̄ (Jesus aut̄ dixit eis. Ut̄q̄) sc̄s audio t̄ intelligo qd dicit̄ dicendo me essi ch̄im. Nam t̄ hoc extat p̄phēta (Nunc̄ legist̄) in scriptura d̄i uina (E ore infantū). i. p̄ os infantū nō rōne et anis fm L̄bry. sed simplicitat̄ (et lacrentū) qui sez vt idem dicit mirabilibz ch̄i tangi lacte nutriebant̄ t̄ delectabant̄ tur. Ut̄ lacrentes sumunt̄ h̄ pro parvū fm̄ cōmunez loquendi modum quo dicit̄

Feria. III. post dominicā quadra.

Hic adhuc lac habet in ore (pfecti laudem). i. pfectam fecisti laudem christi filii tui o pater eterne Chrys. sup Matth. Tunc si dicat. Esto: culpa est quod isti clama: sed nunquid mea culpa est: quod ante tot milia annorum futurum ppheta predixerat. Hec ille. Et relictis illis: abiit foras extra ciuitatem in bethaniam quae erat post montem olim ueni sedo militario ab hierusalem. Chrys. Hinc intelligendum est quod dominus ratiu fuit paupertatis: et ita nulli adulatus sit: ut in Bethania maxima nullum hospite: nulla inueniret mansionem. Hec ille. Tuit igitur bethaniam primo: quod non habuit inuitates in hierusalem. Secundo: uixit etiam Chrysostomo. ut ibi corporaliter quiesceret ubi etiam spiritualiter que sebat. s. apud Lazarum: et forores se diligenter reliqua infidelis ciuitate. Tertio: propter exemplum nostrum. Chrys. Sanctorum viorum est non ibi querere mansionem ubi clarissimes sunt viri: sed ubi fideliiores. Nec gaudent ubi epule large sunt: sed ubi sanctitas floret. Hec ille. Sed contra primam rationem videtur esse: quia chris habebat in hierusalem illum amicum apud quem manducauit pascha. Sed ad hoc posset dici quod ille acceptaverit christum seipsum inuitantem: non tamen ipse inuitauit eum: consilens salutis christi quem nolebat hospitari intra eos quos in morte eius sciebat inspirasse. vel times sat luti sue propter inuidiam phariseorum: vel alia rationabilis causa. Si autem christus fuisset phariseis adulatus: et huius etiam eum forte inuitassent: ibi ratione amicet: alij ratione laudis concupiscono (Ibiq; mansit) nocte apud Lazarum et forores eius (et docebat eos de regno dei) ut semper aliquid boni faceret: contra quosdam predicatorum qui solum hora sermonis dicitur verba dei et per totam diem vacant nugas.

In hac parte est unum documentum in sensu moralium: quod Chrys. tangit dicens. Valorem hominem: melius locum dando quod respondendo: potest aliquis vincere: quod malitia non instruit sermonibus: sed excitatur. Et ideo dominus recessendo compellere studuit quos respondendo non compescuit. Unde dicitur. Et relictis illis abiit foras. Hec ille.

Feria quarta post dominicā primā in Quadragesima:

Textus euag. Matth. ca. vii.

Cesserunt ad Iesum a scribe et pharisei: dicentes. Magister: vobis misericordia te signum video. Qui respondet: ait illis. Generatio mala et adultera signum querit: et signum non dabitis ei nisi signum Ione prophete. Scit enim fuit Iona in ventre ceti tribus diebus et tristis noctibus: sic erit filius homo in corde terre tribus diebus et tristis noctibus. Viri nimis tenuerunt, in iudicio cum generatione ista: et condemnabunt eam: quia penitentia egerunt in predicione Ione. Et ecce plorans Iona hic Regina austri surget in iudicio cum generatione ista et condemnabit eam: quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis. Et ecce plorans Salomon hic. Eum autem immundus spiritus exercit ab homine: ambulat per loca arida et in aquosa: querens regem et non inuenit. Tunc dicit. Reuertar in domum meam unde exiui. Et veniens: inuenit eam vacante: scopis mundata et ornata. Tunc vadit et assumit septem altos spinos secum nequiores se: et intrantes habitant ibi. Et fiunt nouissima hominis illius peiora priorib. Sic erit et generationi huic pessime. Adhuc eloquente ad turbas ecce mater eius et freres stabant foris: qui erentes loquebantur. Dixit autem ei quidam. Ecce mater tua et fratres tui foris stant: querentes te. At ipse respondens dicenti sibi: ait. Quae est mater mea: et quae sunt fratres mei. Et extendens manus